

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Arló

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

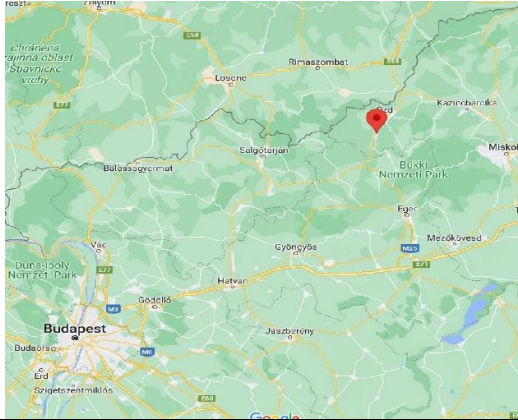
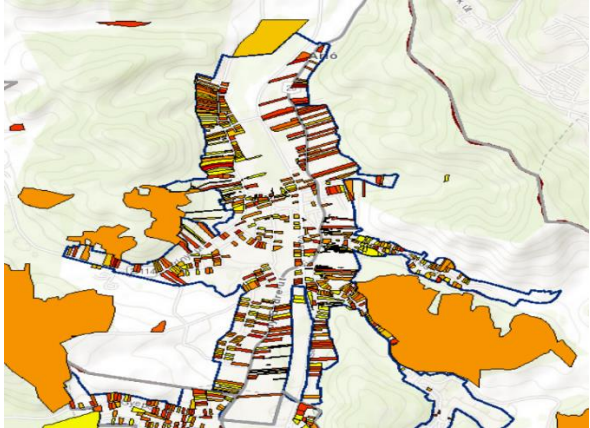
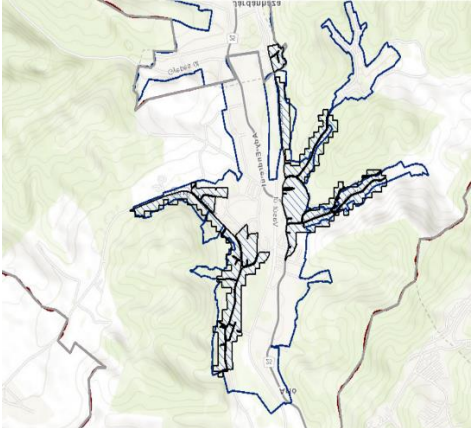
Arló

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Ózdi járás

Szervezet neve: Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya

Dátum: 2022.05.02

	<p>Terület: 47 km² Lakónépesség: 3499 fő Jogállás: Nagyközség Járás: Ózdi Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN</p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN</p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Arló	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Ózdi	
Programba vonás köre	2	
Szervezet neve	Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya	
Lakosságszám (2021)	3499	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	89%	
15 év alattiak aránya (2021)	25,5%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	87%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	16%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	97%	
Lakásszám (2011)	1118	
Üres lakások száma (2011)	74	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	2135	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	532	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	2133	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	587	
Lakások száma (2019)	1120	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	738	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	1202	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	398	
WC nélküli lakások száma (2011)	375	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	7	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1,2	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	2670014 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	88%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2900000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	54	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	32	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

A település a Mátrától északkeletre fekvő Heves-Borsodi-dombság keleti részén, Borsod-Abaúj-Zemplén megye északi határán helyezkedik el. Ózdtól 3 kilométerre délre, Miskolctól körülbelül 60 kilométerre nyugatra, a Hódos-patak völgyében, tagolt, dombsági területen fekszik. A meredek hegyoldalak és völgyek miatt eltérő klimatikus viszonyok alakultak ki, melyek egy szélesebb spektrumú diverzitást eredményeztek. A települést körbevevő természeti táj jórészt érintetlen.

Arló a 25-ös számú főúton helyezkedik el, Eger és Ózd között. Ezen a főúton minden nap nagy a forgalom, buszjáratok is sűrűn járnak (napi 30). Budapestre, Egerbe és Miskolcra is van közvetlen járat. A volánbuszon kívül egyes munkaadók (pl miskolci Bosch) különjáratokat küld az ingázó munkavállalókért.

A településen a központtól legmesszebb lakók 1,5-2 km távolságra vannak, legfeljebb 20 perc sétával elérhetnek egy-egy buszmegállót, a lakosok elégedettek a tömegközlekedéssel. A jó közlekedési adottság pedig megkönnyíti a gazdasági ingázás kialakulását. Ugyanakkor a mélyszegénységben élő családok számára néha az is kihívást jelent, hogy Ózdig kifizessék a buszjegyet. A településen belül sokan járnak gyalog, amikor az időjárás megfelelő, akkor akár biciklivel.

A lakosság szám csökken (a romáké kevésbé, a nem romáké jobban), az elvándorlás is jellemző a településre.

Szegregátumban a roma lakosság 60%-a lakik. A maradék 40% a jobban szituáltak, akik jobb viszonyban vannak a magyarokkal.

5 legnagyobb foglalkoztató a járásban:

- Ózdi Acélművek
- Johnson Electric (Ózd)
- Almási Balogh Pál Kórház (Ózd)
- Ózdi Szakképzési Centrum
- Ózd és Térsége Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Integrált Intézmény

5 legfontosabb munkacélú ingázási célpont:

- Miskolc (Bosch, Joyson)
- Eger (ZF)
- Kazincbarcika (BorsodChem)

- Tiszaújváros (Jabil)
- Sirok (RUAG)

A településen működik önálló önkormányzat és roma önkormányzat, óvoda, 8 osztályos általános iskola. Az Arlói Szociális Alapszolgáltatási Központ (ASZAK) látja el a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatásokat. Ők szervezik a Napsugár Étterem által megvalósított közétkeztetést is. Ide tartozik az idősek klubja is. Arló Nagyközségben két felnőtt háziorvosi körzet, egy gyermek háziorvosi körzet, fogorvosi rendelő, valamint védőnői szolgálat is működik (2 védőnővel). Állandó orvosi ügyelet nincsen a településen, ez jelenleg Ózdon érhető el. A településen gyógyszertár működik. A településen faluház, illetve tájház és könyvtár található, illetve van egy közösségi ház az általános iskola mellett, ami alkalmi (pl. filmklub) és rendszeres programoknak (pl. tánccsoport) ad otthont. A településen polgárőrség működik. Arlón jelen vannak a ferences kishölgyek, akik az egyetlen fedett tornapályát és bizonyos tanoda-jellegű és felnőttképzési szolgáltatásokat nyújtanak, a gyerekek számára oktatási és szabadidős programokat szerveznek, bekapcsolódnak a hitélet szervezésébe, hitoktatásba, valamint a családsegítővel együttműködésben a település szegény családjai számára adományokat és pályázati lehetőségeket tesznek elérhetővé.

A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések az elmúlt időszakban nem történtek.

Közfoglalkoztatás, helyi vállalkozók, nincs önkormányzatnak pénze fejlesztésre. 165 közfoglalkoztatott van, ebből 50 ember van intézmény. 10-12 vagyonekezelős felújítható ingatlan lenne.

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...társadalmi pozíciója tekintetében:

- rossz pozíció: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a társadalmi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő;
- **közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel;**
- jobb pozíció: a munkaerőpiac viszonylag könnyen elérhető, vannak a közelben megfelelő munkahelyek, illetve jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik a település, és a szolgáltatások is elérhetőek.

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő;

- **billegő település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya egyharmadnál magasabb, de kevesebb, mint a település lakosságának fele. A magasabb státuszú háztartások elköltöznek a településről. A település lakossága jellemzően enyhén csökken;**
- jobb státuszú, vegyes összetételű település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya alacsonyabb, a nem roma lakosság közül a fiatalok egy része elköltözik a településről. A település lakossága jellemzően csökken.

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közművek rendelkezésre állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészeken vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszhető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

A település központja a Ságvári tér – Rákóczi út – Ady Endre út által határolt területen található.

2 szegregátum található a településen, ezek a következők:

- Dózsa György út, azaz Kisfalu. Ez az út volt a település régi főútja, amely Borsodszentgyörgyöt Ózddal összeköti. Tehetősebb polgárok házai voltak itt, ma is itt található a templom, szomszédjában pedig a ferences kishölgyek rendháza. Miután a helyi ipar leépült, az itt élő lakosság munkanélküliségbe, mélyszegénységbe süllyedt. Az új főút (25-ös főút) kialakulása következtében kikerült a látótérből, a település központját érintő fejlesztésekből kimaradt.
- Hunyadi János út, azaz Csahó. Ez az út a mai 25-ös főútról a település központjához igen közel, merőlegesen ágazik le nyugati irányba. Ez a szegregátum az utóbbi évek, évtizedek fejlesztéseiből is többször kimaradt.

Arlón földesút egyáltalán nincs, csak aszfaltozott utcák, bár némelyik állapota már elég rossz minőségű.

Minden közmű bent van az utcákban, 200 lakás nincs bekötve a szennyvízbe és ivóvízbe, ezek lakói a „kék kutacról” hordják vödörben a vizet otthonaikba. Mindegyik ház rá van kötve a villamoshálózatra.

Szegregátumban sok a rom, és a salakos házak maradványai. Jellemző, hogy az ingatlanoknak sok a tulajdonosa, sok ingatlant visszavett a vagyonkezelő, ezek állapota romlik.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- az egész település szegregátum;
- a településen belül a szegregált részek a település nagyobb részét teszik ki;
- településen belül a szegregált részek a település jelentős hányadát, de kevesebb mint felét teszik ki,;
- településen belül csak kisebb szegregált részek vannak;
- **a szegregátum a fő településtesttől távolabb, elkülönült településrészként helyezkedik el;**
- nincs szegregált rész a településen.

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

Nem voltak pályázatok az elmúlt időszakban, mivel túl nagy lett volna rá az igény, de azt nem tudják kielégíteni és ez feszültséget szült volna a településen. Arló nem vett még részt telepfelszámolási programban sem.

11 db önkormányzati bérlakás található a településen, de azt szolgálati lakásnak adják ki tanároknak főleg, mivel szakember hiány van a településen és ezzel próbálják őket maradásra bírni, illetve helybe csábítani őket. Közfoglalkoztatási pályázatból valósult meg ezeknek a lakásoknak a külső szigetelése, színezése, a tetőcseréje és a nyílászárók cseréje.

Önkormányzat támogatja a közfoglalkoztatottak képzését, de értelme nem sok van, mivel csak a papírokat gyűjtik és a pénzösszeg miatt jelentkeznek rá, ami magasabb mint a közmunkás juttatás.

A fejezet fő következtetései

A fejezet célja, hogy feltárja a lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztésekkel kapcsolatos tapasztalatokat elsősorban a település vezetés oldaláról, mivel ezek a

tapasztalatok alapvetően meghatározhatják, hogy az önkormányzat hogyan áll hozzá a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez. Fontos lehet rávilágítani arra, hogy a pozitív vagy negatív tapasztalatok mögött milyen okok állhattak.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

Polgármester asszony szerint nem jó, ha egy szegregátumot felszámolunk és elvisszük egy másik helyre, ezzel ott keletkezik egy új. Szegregátumba vigyünk olyan szolgáltatásokat, amik vonzóak az ott élők számára. Szerinte ha kiemeljük a kicsit jobbakat, akkor erősítjük a szakadékot és csak a legrosszabbak maradnak ott.

A lakosok szeretnek a szegregátumban lakni, nem akarnak máshova menni. Polgármester csak a szegregátumban való vásárlást támogatja. Példaértékű lehetne a többiek számára is. Ott kell kiemelni őket, ahol jelenleg is laknak. A már megvásárolt ingatlan feszültséget szült a magyar lakosság között, ezért a polgármester asszony az ilyen jellegű vásárlásokat nem támogatja.

2. következtetési pont releváns.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségéről:

- a bérlakásfejlesztéseket az önkormányzat alapvetően elutasítja;
- a bérlakásfejlesztésekkel szemben erős fenntartásai vannak (mivel eredendően konfliktusforrást lát benne), de ha kontrollálhatja, hogy hol és kik számára valósul meg, illetve a település egésze számára is látja az előnyét, akkor esetleg érdekeltté tehető benne;
- **a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.**

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idénymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

Arlón kevés a helyi munkaadó. Az oktatási és más közintézmények dolgozói javarészt más településekről járnak be. Arlón működik egy húsüzem, ami jelentős szállító a térségben, ők foglalkoztatnak is arlói lakosokat. Ezen kívül működik néhány mikrovállalkozás, de nagyon kevés alkalmazottal.

A legtöbb helyi lakos, aki helyben is dolgozik, a közfoglalkoztatásban vesz részt. A közfoglalkoztatásban 160 fő dolgozik, akik közül 20-30 fő a nem roma származású. Ezen kívül sok esetben ingázók a helyi lakosok. Bejelentett teljes állást például a miskolci Bosch, az egri ZF, vagy az ózdi Johnson Electric-ben lehet vállalni.

Rendszeresen, de többnyire bejelentett munkát jelent a valamelyik egri szőlészet szőlőjében munkát végezni. Ezt a munkát egri fővállalkozó adja, arlói alvállalkozókon (például a roma önkormányzat vezetőjén) keresztül. Hasonló bejelentett, de némileg rendszeretlen munkalehetőség elszegődni az autópálya-építésekhez dolgozni.

Sokan járnak egyszerűsített bejelentéssel a környéken mezőgazdasági idénymunkákat végezni - akár feketén, segély mellett is.

A rendszeretlen munkaadókként felsorolt helyek közül szinte bármelyik helyen találunk feketén dolgozókat, még az arlói székhelyű vállalkozásokban is, mivel sok esetben olyan tartozása van a munkavállalónak (pl. Provident), hogy attól tart, ha bejelentik a munkáját, akkor a munkabére nagy része egyből levonásra kerül az adósságtörlesztésre. A munkaadó pedig partner az ilyen "megoldásokban".

A fiatalok körében előfordul a külföldi munkavállalás is, illetve hogy behozott autókat bontanak szét.

A napidíj a mezőgazdaságban 6-7 ezer forint, az építőiparban 15-20 ezer forint.

A polgármesteri hivatal szervezésében az idősebb lakosok kertjében veteményest gondolnak a közfoglalkoztatásban lévők. Az így megtermelt növények nagyrészt a közétkeztetést biztosító Napraforgó étteremben, vagy a tó melletti étteremben kerülnek feldolgozásra. A hivatal szerint nagy nehézség ezzel a típusú foglalkoztatással kapcsolatban az, hogy a termés nagy százalékát tulajdonítják el leadás helyett a közfoglalkoztatottak.

A településre a magyarok elvándorlása jellemző, a cigányoké nem. Az uzsora, a drog, a biofű, és a kristály jellemző településen. A kisebbség 200-300 családot jelent, kb. 2400fő.

Családtípus	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	30
<u>Minimális öfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszhető a család munkaerőpiaci részvétele.	160
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	60

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakóürüség vizsgálat (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

A polgármester asszony tájékoztatása szerint a tulajdonviszonyok 60%-a rendezett, 40%-a nem. A rendezetlen viszonyokra jellemző, hogy súlyos megterhelések vannak az ingatlanokon és a tulajdonosváltások a földhivatalba nincsenek átjelentve.

A romok esetében is probléma a több helyrajzi szám és a nagyon sok örökös amelyekből normál telkeket lehetne kialakítani, és a későbbiek folyamán értékesíteni, javítva ezzel a település képét.

A polgármester asszony javaslata, hogy a vagyonkezelős épületeket kellene felújítani, ez kb. 10-15 darab ingatlant jelent.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma
életveszélyes házak	115
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	230
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	690
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	115

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	10	20	0	30	30
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	10	10	0	20	20
nagyon rossz állapotú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)	20	20	40	80	80
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni	20	30	30	80	80
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	60	80	70	210	210
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen					

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutatkozó nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.



A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:** a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlzásúlt lakásban élnek. A településvezetés is azon családok mobilizációját támogatja a településen belül, ahol a szülők rendszeres munkaviszonnyal rendelkeznek.
- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése:** a már folyó adósságkezelési

programbatöbb családot szükséges bevonni, ennek érdekében első lépésként a családokban tudatosítani kell a probléma súlyát, az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.

- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:** szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Előszórazokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelenti.
- **Védőnők:** Ahhoz, hogy védőnők hatékonyabb munkát tudjanak kifejtetni a településen hiányzik az olyan (tanácsadó) helyiség, ahol több rendezvényt tudnának tartani (pl. baba-mama klubokat).
- **Pedagógiai Szakszolgálat:** A szakszolgálat szerint a gyermekek segítségét nagyban gátolja a szülői együttműködés hiánya. A házi feladatok, fejlesztő gyakorlatok otthoni, rendszeres végzésére nem lehet számítani. Úgy látják, hogy több logopédus munkatárs alkalmazára is szükség lenne, illetve az informatikai eszközpark bővítésére (laptop, tablet), a fejlesztő eszközök lecserélésére/felújítására.
- **Óvoda:** Az óvoda bővítésre szorul, különösen is a magas csoportlétszámok miatt (4 csoportban van 30 gyermek). Hiányzik továbbá, hogy legyen az intézményben orvosi szoba, fejlesztő szoba, tornaszoba és udvari fedett terasz.
- **Általános iskola:** Kevés pedagógus, igény lenne az iskolaotthonos tanítási rendre. Nincs tornaterem, közösségi tér hiánya. A gyerekek nem járnak óvodába (vagy nagyon sokat hiányoznak). Logopédus, pszichológus foglalkoztatására nincs az iskolának lehetősége. A gyerekek, családok részéről a személyi higiénia hiánya - egészségőrökre lenne szükség. Nincs az iskolában tanórán kívüli program. Nem megoldott a tanulók megjelenése a megfelelő (orvosi, szakértői) vizsgálatokon (szülői együttműködés/családi lehetőségek hiánya).
- **A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat** szerint Jó fejlesztés lenne pl. egy Biztos kezdet gyerekház. Továbbá olyan támogatási programok létrehozása, amelyekbe bizonyos motiváló célkitűzések teljesítése esetén lehet beletartozni, előrehaladni, további támogatást kapni. Példaadó közösséget létrehozni, ami motiválja a többieket, hogy erőfeszítést tegyenek, hogy beletartozzanak. Mozgás, főleg a gyerekeknek, kamaszoknak energia/feszültség konstruktív levezetésére. Élmény kéne, sikerélmény, világlátás, az, hogy mindez a település lakói és főleg a fiatalok számára is elérhető. Kellene ehhez a szervezés, a megfelelő programok. Kell a csapat, összefogás, közös lelkesedés. (olyan programok, amik minden csoportot megszólítanak, megmozgatnak a faluban)
- **Droprevenciók foglalkozások mielőbbi bevezetése**

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérlakásprogramra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	kedvező
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	többnyire mikroállalkozások
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	alacsony
közműinfrastruktúra	alap infrastruktúrák elérhetőek a településen
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	változó
uzsora	jelen van
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	óvoda, iskola van
szegregátumok relatív mérete a településen	a település harmadát

A bérlakásfejlesztés településhatáron kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	igen
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	igen

helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Ózd, Eger
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala(alacsony, magas)	magas

Eddigi folyamatok a településen a lakásvásárlások kapcsán:

10 meglátogatott ingatlan, melyből 1 megvételre került, ez viszont problémát szült a településen, mivel ellentétes volt a városvezetés elképzelésével.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)	0			0
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)	2	0	0	2
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	2	0	0	2
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel	na	na	na	na

megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást	na	na	na	na
Összesen	4	0	0	4

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.

Önkormányzat

Arlói Polgárőr Egyesület

Suvadás Horgászegyesület

Arlói Közéletért és Kultúráért Egyesület

Arlói Vegyeskar

Arlói Nőklub

Arlói Sport Egyesület

Csajok Öntevékeny Csoportja - CS.Ö.CS.

Arlói Jóléti Szolgálat Közalapítvány

Szent Ferenc Kisnővérei Rendház